

Gjenoppbygging av Mariakirken (rådstuen) i Stavanger i 1637-1638.

Av Arne Kvitrud, Sondre Nordheimsgate 9, 4021 Stavanger.
Versjon 29.10.2023.

[Retur](#)

Mariakirken sto like nordvest for Domkirken, der steiner nå markerer plasseringen. I 1565 lå kirken ubrukt, og ble etter hvert brukt som rådhus (rådstue), fengsel, brannstasjon med mer. Murene ble revet i 1883.

Bybrannen 20. september 1633 ødela rådhuset, og det ble ikke tatt i bruk igjen før 23. mars 1639. Tømmerarbeidet ble utført av Knut Nilsen, Jon tømmermann, Gunder i Trappen og Mikkell i Kuholmen for 30 riksdaler. 22.1.1638 ble følgende opplyst i rådstueretten i Stavanger:

— „Er fortinget med efter^{ne} 4 tømmermænd: Knud Nilsen, Jens Tømmermand, Gunder paa Trappen, Mikel i Koholmen, at de skal gjøre alt raadstuens arbeide færdig med tømmerverk, loft og gulve paa deres egen kost i alle maader ustraffelig for 30 rigsdrl., derpaa de af borgemester Povel Knudsen haver annammet en rigsdrl.“

Avskriftene nedenfor fra bildene i Digitalarkivet. Jeg har lagt til lenker til de aktuelle sidene, for å gjøre kontroll mot originalen lettere. Kilden er oppgitt til: *Skanna materiale: Stavanger len, SAST/A-101870/Oc/L0059: Byregnskap, 1627-1669 - Skanna arkiver - Arkivverket (digitalarkivet.no)*.

Jeg skrev av det som hadde med rådstuen å gjøre.

Dette er en rask avskrift som støtte for å finne tilbake til opplysninger ved behov. Er teksten viktig må du lese originalteksten!

Merknader om hva som er utelatt er skrevet med **rødt**. Notene er mine. Sidetallene er slik de framstår i kopien i Digitalarkivet. Sidene i originalen er upaginerte.

Side 34b - [Skanna materiale: Stavanger len, SAST/A-101870/Oc/L0059: Byregnskap, 1627-1669 - Skanna arkiver - Arkivverket \(digitalarkivet.no\)](#):

Udgifft dette for^{ne} aar
Paa Byens vegene 1637

Lønnsutgifter... og så:

Her paa haffuer iegh leffuerit thømmer til Raadstoffuens Bygningh for pengh --- xxiiij R: daller

I margen til venstre: Gottgiort for vj thøltter¹ Vij stocker hunstømpe xviiij Bielker, xl tholtter sperer och zameband xxj Rdr

Belangende skie Reigsann och ander Befuering paa Byenns vegene udi for^{ne} trende Aar.

Intet om rådhuset på de påfølgende sider..

Side 44b - [Skanna materiale: Stavanger len, SAST/A-101870/Oc/L0059: Byregnskap, 1627-1669 - Skanna arkiver - Arkivverket \(digitalarkivet.no\)](#)

Fortsatt om 1637.. Et stykke ned på siden:

Giffuet Knudt, Jenns, Michell och Gunder tømmermendt Lx ther fortiener for Raadstuens Arbeide At forferdige – xxv R dall^{er}

I margen til venstre: affregningen mod thømmermendens var xxx Rdr. Resten haffuer Jens L. udj set bog^G.

Kiøbt till Raadstoffuens Bøgningh trej hundre boerd² derfor giffuet – xx mb; dall

Løn for threte Baste tough³ tømmermenden forbrugte at opdrage tømmerit medt paa Raadstoffue Shenren --- ½ s: daller.

Summa Lateris **Ikke skrevet av**

Side 45a - [Skanna materiale: Stavanger len, SAST/A-101870/Oc/L0059: Byregnskap, 1627-1669 - Skanna arkiver - Arkivverket \(digitalarkivet.no\)](#)

Kiøbt 1/2 thøllt Udj boerdthill den ytre Raadstoffue Dør for – iij R ort

Tiuffe⁴ Spiger bleff der till forbrugt for --- v β

Do Waagh foren. Kiøbt till Hengsler Kroge Kramper och Haspe till samme dør derfor giffuen – x s: march

Arbeids Løenn --- j R daller

Atenn besmermarch blye⁵ merken – iij **Ξ**: at støbe Krogene i Muuren medt er – ½ R: daller vj β

Ladet lage En tøllt huner affuer Brønden paa Thorffuit.⁶ Kostedt med Arbeide børe – 1 ort

¹ Tylft

² Trebord

³ Tau til å binde (baste) med

⁴ 20

⁵ Bismermerker bly. Trolig til taket. = 18 * 0,25kg = 4,5 kg.

⁶ Utgift for brønnen på Torget dukker opp midt blant det andre!

Giffuet for – ij^{rt} och xij Tagsten till Raadstoffuen Kiøbt i Strands Sogen.⁷ Saa och for derens at lade føre till byen – v daller iij β

Kiøbt ii ½^{rt} Suenshe Spiger till Legtornet paa Raadstoffuen hundrit ii 1/2 S: march er - j R daller iiii ☹

Kiøbt Staale Spiger thill Raadstoffuens fornødels for brugh i Atshielige maader for vij s: march.

Giffuet Niells Murmester med Regnet hans Aff Kortningh i schaten. Det epther bege Borgermesters forbringningh med hanem for Raadstoffuens Arbeide – x R daller.

I venstre marg: Afftingningen med Murer ... om alt Raadstuffens Arbeid for x Rd shal Entis vji effterfølgende Raads Sag⁶.

Side 45b - [Skanna materiale: Stavanger len, SAST/A-101870/Oc/L0059: Byregnskap, 1627-1669 - Skanna arkiver - Arkivverket \(digitalarkivet.no\)](#)

Epther Borgermesterens Befalingh leffuerit Niels Murmester till at lade Kiøere Raadstoffuen tagsteen fra Strands Kiercke till søen – 1 s: daller.

Giffuet hanom i dricke pengh der hand haffde lagt steenen paa Raadstoffuen --- xij β

Thou Karer som Arbeidet med Hanems paa dieres egem Kost paa Raadstoffuen først i fire dage. Siden i Dhe Dage. En huer dernom fiorten shielingh⁸ om dagen Lhr – iii ½ R daller

Kiøfft tou Segsten⁹ Allen. och trei tollff allene Biellker Kiøbt. till stigell Romb i Raadstuffuen for i S: dall

Kiøfft till Raadstoffuen Vindus Karmene. Fire tønne Lgi boerdet och tou Ashe¹⁰ Stocker for – iij ort

Kiøfft aff Borgermester Pouell Knudsen i^{rt} Lx tagsteen till Raadstoffuen for i ½ R daller.

Item¹¹ Aff Maren Karll Wellemsens¹² j^{rt} tagsteen for j R daller.

Summa Lateris ... **ikke tatt med summeringen.**

Side 46a - [Skanna materiale: Stavanger len, SAST/A-101870/Oc/L0059: Byregnskap, 1627-1669 - Skanna arkiver - Arkivverket \(digitalarkivet.no\)](#)

Thill Raasstuffend Stiffue Kiøbt iii ½ eegj¹³ bordt och iij hure bordt for iij ort

⁷ Kan være overskudd av takstein fra den nybygde Strand kirke, som var ferdig i 1635..

⁸ 14 skilling

⁹ 16

¹⁰ Ask

¹¹ Item = det samme

¹² Maren Krsitensdatter Lind enke etter Carl Willumsen (død 1637-1640) – se borgerboka ([Stavanger borgerbog 1436-1850 \(nb.no\)](#)). Han var skipper og handelsmann.

¹³ Eik

Giffuen Hendrich Snedker paa Arbeide for Vindues Carmenne ½ R: daller

Bekaastedt paa en Reise till Haaugh¹⁴ paa byens Vegene med bestelja och andet j R: daller

Der iegh Vaar ephter de Steen paa Findøen¹⁵ maate iegh leje follch till Byenn. Kostedt migh twej dage medt follkens Lønn --- j R daller

Aff Regnet paa min Goede och gunstige Øffrighed goede behaugh ... lønn mm

Summeringer ikke tatt med

Ikke noe om Rådhuset på de neste sidene

¹⁴ Håvåg

¹⁵ Finnøy